

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szűcs Péter ügyvéd által képviselt I - II. rendű felpereseknek, a dr. Krusslák Katalin jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. november 10. napján meghozott, 40.P.23.271/2006/61. számú ítélete ellen, az alperes részéről 63. és 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a 69-I. sorszámú végzés ellen, az I-II. rendű felperes által 70. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintra és az elsőfokú bíróság által megállapított késedelmi kamataira, a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 4.700.000 (négy millió-hétszáz ezer) forintra és az elsőfokú bíróság által megállapított késedelmi kamataira, a vagyoni kártérítést 3.305.386 (hárommillió-háromszázöt ezer-háromszáznyolcvanhat) forintra, ebből 16.786 (tizenhatezer-hétszáznyolcvanhat) forint után 2004. december 22. napjától, 270.000 (kétszázhetven ezer) forint után 2007. október 17. napjától, 3.018.600 (hárommillió-tizennyolc ezer-hatszáz) forint után 2007. augusztus 3. napjától az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű késedelmi kamatra, a havonkénti járadékot 38.700 (harmincnyolc ezer-hétszáz) forintra, az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 165.000 (százhatvanöt ezer) forintra, a térítendő kereseti illetéket 417.000 (négy száztizenhét ezer) forintra, az állam által előlegezett költséget 56.253 (ötvenhatezer-kétszázötvenhárom) forintra leszallítja. Megállapítja, hogy a fennmaradó 260.000 (kétszázhatvan ezer) forint kereseti illetéket és 35.115 (harmincöt ezer-száztizenöt) forint állam által előlegezett költséget az állam viseli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a 40.P.23.271/2006/69. számú végzésre is kiterjedően - helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 nap alatt 135.000 (százharmincöt ezer) forint másodfokú részperköltséget, és térítsen meg az államnak felhívásra 417.000 (négy száztizenhét ezer) forint fellebbezési eljárási illetéket. Megállapítja, hogy a fennmaradó 161.000 (százhatvanegyszer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes személygépkocsi vezetőjeként, a II. rendű felperes a jármű utasaként szenvedett közlekedési balesetet 2004. április 16-án. A baleset úgy következett be, hogy egy, az alperes által biztosított gépkocsi vezetője az útkereszteződésben nem adta meg az elsőbbséget a vele szemben elsőbbségi helyzetben lévő I. rendű felperesnek, emiatt a két jármű összeütközött. Az ütközés előtt az I. rendű felperes az adott útszakaszon megengedett legnagyobb sebességnél gyorsabban haladt. A balesetben az I. rendű felperes nem sérült meg, a II. rendű felperes azonban a nyak rándulását, a C IV. és V. csigolya közötti szöglettörést, valamint ostorcsapásos rándulásból származó gerinc kiegyenesedést szenvedett el. A sérülések következtében a II. rendű felperesnél gerincsérv és a nyaki görbület kiegyenesedése alakult ki. Az alperes megtérítette az I. rendű felperesnek az I. rendű felperes gépjárművében keletkezett kárt, továbbá különböző jogcímenek megfizetett a felpereseknek 402.600 forintot.

A felperesek a baleset miatt keletkezett káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az I. rendű felperes 2.700.000 forint nem vagyoni kártérítés, a II. rendű felperes 6.300.000 forint nem vagyoni kártérítés, 4.730.086 forint vagyoni kártérítés és havonta 57.600 forint járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Követelésük kiterjedt a kártérítés után járó törvényes mértékű késedelmi kamatokra és a perrel felmerült költségeikre is.

Az alperes az ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes a megengedett sebesség túllépésével felróható módon közrehatott a baleset és a károk bekövetkezésében. Erre figyelemmel a vagyoni károk tekintetében az alperesre terhesebb 75-25 % arányú kármegosztást indítványozott. A felperesek nem vagyoni kártérítés iránti és a II. rendű felperes járadék iránti keresetének az elutasítását kérte. Kérte továbbá a peren kívül teljesített összegek elszámolását.

Az elsőfokú bíróság a kijavított ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 2.700.000 forint tőkét és utána 2004. április 16. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, a II. rendű felperesnek 6.000.000 forint tőkét, utána 2004. április 16. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, további 4.506.586 forint tőkét, ebből 4.219.800 forint után 2007. augusztus 3., 16.786 forint után 2004. november 22., 270.000 forint után 2007. október 17. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint havonta 54.100 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül 900.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 91.368 forint állam által előlegezett költséget és 900.000 forint illetéket. Az ítéletet a járadék tekintetében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Az elsőfokú bíróság - ítéletének indokolása szerint - nem látott

lehetőséget a kármegosztás alkalmazására. Jogi álláspontját azzal indokolta, hogy az elsőbbségi helyzetben lévő I. rendű felperes semmilyen módon nem számíthatott a másik gépjármű szabálytalan kanyarodására, a másik járművet nem is láthatta a kanyarodás megkezdése előtt. Rámutatott, hogy az I. rendű felperest nem a balesetben részes, szabálytalanul kanyarodó, hanem egy másik gépjármű készítette fékezésre, és az I. rendű felperes gépjárművének a sebessége az ütközéskor már nem érte el az adott útszakaszon megengedett legnagyobb értéket. Mindebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a baleset bekövetkezése kizárólag az alperes biztosítottjának a közlekedési szabályszegésére vezethető vissza. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a baleset következtében mindkét felperes pszichés állapota és testi egészsége jelentős mértékben hátrányosan változott meg. A változások kihatnak a mindennapi életvitelükre, hatásuk hosszú távú, annak feldolgozása még nem történt meg a felperesek részéről. Az I. rendű felperes tekintetében nem vagyoni kárként értékelte azt, hogy a megromlott egészségi állapotú II. rendű felperes a korábbihoz képest több figyelmet és törődést igényel, és a felperesek korábban kiegyensúlyozott élettársi párkapcsolatának jellege megváltozott. A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításakor a mérlegelés körébe vonta azt a szakértői megállapítást, ami szerint a II. rendű felperes egészségi állapota végleges, abban további rosszabbodásra lehet számítani. A II. rendű felperes vonatkozásában nem vagyoni kárként vette figyelembe azt, hogy a II. rendű felperes az állapota miatt segítségre szorul a mindennapi életvitelében, és számolni kell a további állapotromlás hátrányos következményeivel is. Okfejtése szerint a II. rendű felperes balesetből eredő gerincproblémái miatt csökkentek a II. rendű felperes gyermekvállalási esélyei. A II. rendű felperes esetében is nem vagyoni kárként értékelte a felperesek párkapcsolatában bekövetkezett változásokat, valamint a II. rendű felperes kapcsolatainak a beszűkülését. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárainak a kiküszöbölésére 2.700.000, a II. rendű felperes nem vagyoni kárainak kiküszöbölésére 6.300.000 forintot ítélt alkalmasnak. Az II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegében elszámolt az alperes által teljesített 300.000 forintot. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az orvosi kezelések költségének összegét a felperes 70.380 forint erejéig számlákkal bizonyította. Ezt csökkentette az alperes 53.594 forint teljesítésével, és 16.786 forint megfizetésére kötelezte az alperest. A II. rendű felperes ápolását és gondozását a balesetet követő egy évben ítélte indokoltnak, és ezen a jogcímen 270.000 forintot ítélt meg a II. rendű felperesnek. A perben kihallgatott tanúk vallomása és az orvosi szakvélemény alapján tényként állapította meg, hogy a II. rendű felperes segítségre szorul a háztartási munkák elvégzésében. Ezen a jogcímen havonta 27.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest. A II. rendű felperes követelését a kulturális többletköltség tekintetében havonta 5.400, az élelemfeljavítás tekintetében havonta 7.200, a gyógyszer-többletköltség tekintetében havonta 4.500, a közlekedési többletköltség tekintetében havonta 10.000 forint erejéig találta megalapozottnak. Az alperes újabb orvosi szakvélemény beszerzésére irányuló indítványának azért nem adott helyt, mert álláspontja szerint nem álltak fenn ennek a Pp. 182. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása és a felperesek perköltségben marasztalása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében fenntartotta az I. rendű felperes felróható közrehatásával és a kármegosztás indokoltságával kapcsolatos jogi álláspontját. Okfejtése szerint a II. rendű felperes csak abban az esetben tarthatna igényt teljes kártérítésre az alperestől, ha mindkét, a balesetben részes gépjármű üzemben tartója az alperessel kötött volna felelősségbiztosítási szerződést. Tekintettel azonban arra, hogy az I. rendű felperes másik biztosítóval kötött szerződést, az alperes csak a saját biztosítottja felelősségének az arányában köteles megtéríteni a II. rendű felperes kárait. Kifejtette, hogy a perben beszerzett orvosi szakvélemény a felperesek előadásán alapszik, szakmai megállapításokat, tényeket nem tartalmaz, csupán lehetőségeket, következtetéseket fogalmaz meg. Rámutatott, hogy a szakvélemény több ponton ellentmondásos és következetlen. Az alperes fellebbezési érvelése szerint emiatt a szakvélemény alkalmatlan arra, hogy érdemi döntés alapjául szolgálhasson. Érvelése szerint az I. rendű felperes egészségromlását semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá, ezért az I. rendű felperest nem illeti meg nem vagyoni kártérítés. Vitatta, hogy a II. rendű felperes porckorong sérvének és pszichés panaszainak a kialakulása okozati összefüggésben áll a balesettel. Vitássá tette a II. rendű felperes munkaképesség-csökkenésének a szakértő által megállapított mértékét is. Előadta, hogy a II. rendű felperes igazolt nem vagyoni kárait 300.000 forint teljesítésével teljes mértékben megtérítette. Előadta azt is, hogy a II. rendű felperes igazolt gyógyszerköltségét szintén megtérítette. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű felperes ápolásának és gondozásának a szükségességét az orvosi szakvélemény nem támasztotta alá. Okfejtése szerint a II. rendű felperes nem bizonyította, hogy a baleset előtt ő végezte el a nehéz és a közepesen nehéz háztartási munkákat, sem azt, hogy kulturális tevékenységgel kapcsolatban többletköltsége merült fel. Álláspontja szerint nem bizonyított az élelemfeljavítás indokoltsága, sem a gyógyszerek szedésének a szükségessége. Kifejtette, hogy a II. rendű felperes igazolt közlekedési többletköltségét megtérítette.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben elsődlegesen a fellebbezés hivatalból való elutasítását indítványozták, érdemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését, így ez a rendelkezés a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedett. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet kizárólag a fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezések tekintetében vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

A fellebbezés alkalmassága az érdemi elbírálásra:

A Pp. 237. §-a értelmében a fellebbezés hivatalból való elutasításának akkor van helye, ha a fellebbezés elkésett, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbező nem élhet fellebbezéssel, továbbá ha a fél a fellebbezést felhívás [235. § (2) bekezdése] ellenére nem, vagy hiányosan adja be. Ez a törvényi rendelkezés nem ad lehetőséget a fellebbezés hivatalból való elutasítására önmagában a fellebbezés tartalmi hiányosságai miatt.

A Pp. 235. § (2) bekezdése szerint, ha a fellebbezés nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, vagy más okból kiegészítésre vagy kijavításra szorul, a 95. §-ban az elnök hatáskörébe utalt intézkedéseket az első fokon eljáró tanács elnöke teszi meg.

Ennek a rendelkezésnek az alapján a fellebbezés tartalmi hiányossága, vagy a törvénynek nem megfelelő - például az ítélet megváltoztatása helyett az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló - fellebbezési kérelem esetén hiánypótlásnak van helye. A fellebbezés csak akkor utasítható el hivatalból, ha a fellebbező fél a fellebbezés hiányait nem pótolja határidőben, vagy a fellebbezést ismételt hiányosan terjeszti elő.

Az alperes a fellebbezését határidőben terjesztette elő, fellebbezése azonban hiányos volt, nem felelt meg a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt előírásnak. Az alperes a bíróság hiánypótlásra történő felhívásának bevétele nélkül pótolta fellebbezése hiányait, és a törvénynek megfelelő fellebbezést terjesztett elő. Ezért a fellebbezés hivatalból való elutasítására nem volt lehetőség, az ítéletnek a fellebbezést érdemben kellett elbírálnia.

A felperesek közrehatása a károk bekövetkezésében és a kármegosztás alkalmazásának lehetősége:

A felperesek perben érvényesített kárai két gépjármű ütközése miatt következtek be. A károkat az I. rendű felperesnek és az alperes biztosítottjának a fokozott veszéllyel járó tevékenysége - a közúti forgalomban gépjárművel való részvétele - okozta.

A Ptk. 346. § (1) bekezdése szerint, ha a kárt több személy fokozott veszéllyel járó tevékenységgel közösen okozta, egymásközi viszonyukban a felelősség általános szabályait kell alkalmazni.

A Ptk. szerződésen kívül okozott károkért való felelősség általános szabályait megállapító 339. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése kimondja, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában

elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A közúti közlekedésben résztvevőktől az adott helyzetben általában elvárható, hogy a közlekedési balesetek elhárítása érdekében maradéktalanul betartsák a közúti közlekedés szabályait.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 31. § (5) bekezdés c) pontja úgy rendelkezik, hogy elsőbbséget kell adni, ha a 28. § (2) bekezdésében foglaltakból más nem következik a balra bekanyarodó járművel az útesten szemből érkező és egyenesen továbbhaladó vagy jobbra bekanyarodó jármű részére.

Az alperes biztosította ezt a közlekedési szabályt sértette meg azzal, hogy balra kanyarodáskor nem adta meg az elsőbbséget szemből érkező és jobbra bekanyarodó I. rendű felperesnek.

A perben kirendelt műszaki szakértő a szakvéleményében azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes a két jármű összeütközése előtt az adott útszakaszon megengedettnél nagyobb sebességgel haladt. A sebességtúllépés tényét maga az I. rendű felperes is elismerte, a felperesek erre figyelemmel szállították le a keresetüket.

A megengedett sebesség túllépésével az I. rendű felperes megsértette a KRESZ 26. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat.

A műszaki szakértő a szakvéleményében határozottan úgy foglalt állást, hogy a két jármű ütközése nem következett volna be, ha bármelyik vezető szabályosan közlekedett volna. Ebből a szakértői megállapításból okszerűen az a következtetés vonható le, hogy az ütközés bekövetkezésében mindkét járművezető felróható magatartása, közlekedési szabályszegése közrehatott. Ez a körülmény pedig a gépjárművezetők egymás közti viszonyában kármegosztás alkalmazását teszi indokolttá.

Az I. rendű felperes kizárólag nem vagyoni kártérítés iránt terjesztett elő keresetet. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában kármegosztás - a károk sajátos jellege és a kártérítés sajátos rendeltetése miatt - nem alkalmazható. Az I. rendű felperes károk bekövetkezésében közreható felróható magatartását azonban az I. rendű felperes terhére kell értékelni a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál.

A II. rendű felperes gépjármű utasaként szenvedte el a balesetet. A II. rendű felperes nem folytatott fokozott veszéllyel járó tevékenységet, kárait a két járművezető fokozott veszéllyel járó tevékenysége közösen okozta. Ezért a II. rendű felperessel szemben az őt ért károkért mindkét jármű vezetője a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatókra irányadó szabályok szerint felelős.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése szerint, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A Ptk. 345. § (2) bekezdése értelmében nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

A II. rendű felperes részéről a baleset és a károk bekövetkezésében közreható felróható magatartás nem mutatható ki, ezért a baleset bekövetkezéséért felelős járművezetők és a II. rendű felperes viszonyában kármegosztásra nincs lehetőség.

A Ptk. 344. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges, egymással szemben pedig magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az alapján az alperes biztosítottja és az I. rendű felperes egyetemlegesen felelősek a II. rendű felperes káraiért.

A Ptk. 337. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy egyetemleges kötelezettség esetében minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít, vagy a kötelezettséget beszámítással megszünteti, a jogosulttal szemben a többiek kötelezettsége is megszűnik.

A közös károkozók egyetemleges felelősségére figyelemmel a II. rendű felperes jogosult arra, hogy a teljes kártérítés iránti követelését az alperes biztosítottjával, illetve a felelősségbiztosítási szerződésre tekintettel a baleset időpontjában még hatályban volt 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése alapján az alperessel szemben érvényesítse. Ezért téves az alperesnek az a jogi álláspontja, ami szerint a II. rendű felperes kárait csak a biztosított felróhatóságával arányos részben köteles megtéríteni.

Nem vagyoni kártérítés:

Az I. rendű felperes a balesetben nem szenvedett sem testi sérülést, sem egészségromlást. Nem vagyoni kár azonban nem csupán baleseti sérülésből eredő testi fogyatékoságból vagy egészségromlásból származhat, hanem más olyan körülményből is, ami a károsult életminőségének maradandó, tartós vagy átmeneti, de jelentős megromlását okozza.

A perben kihallgatott tanúk vallomása és a beszerzett orvosi szakvélemény alapján megállapítható, hogy a II. rendű felperes balesetre visszavezethető egészségi állapota miatt az I. rendű felperes mindennapi életvitele az I. rendű felperes számára hátrányos módon változott meg.

Az ítéltábla itt emeli ki, hogy nem találta alaposnak az alperes orvosi szakvéleménnyel kapcsolatos kifogásait. A szakvélemény nem feltételezéseket és lehetőségeket, hanem határozott szakértői megállapításokat tartalmaz. A szakvélemény a megállapításait nem csupán a felperesek előadására alapozza, hanem a csatolt orvosi iratokra és a felperesek személyes vizsgálatára is. Az ítéltábla nem észlelte a szakvéleményben az alperes által a fellebbezésében megjelölt ellentmondásokat.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte nem vagyoni kárként a felperesek baráti kapcsolatainak leépülését, társas kapcsolataik beszűkülését, egymáshoz fűződő kiegyensúlyozott élettársi kapcsolatuk átalakulását a gyermek-szülő közötti kapcsolatra jellemző viszonyrá, továbbá az I. rendű felperes korábbi életvidám személyiségjegyének az elvesztését. Helyesen értékelte nem vagyoni kárként azt körülményt is, hogy a II. rendű felperes állapota miatt több háztartási munka hárul az I. rendű felperesre, emiatt a pihenésre, kikapcsolódásra fordítható ideje lecsökkent.

A Pp. 206. § (3) bekezdése szerint a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság által az I. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés összege eltúlzott, nem áll arányban az I. rendű felperest ért nem vagyoni károk jellegével és súlyosságával. Az ítéltábla álláspontja szerint az I. rendű felperes nem vagyoni kárainak kiküszöböléséhez - a károk jellegére és súlyosságára, valamint az I. rendű felperes felróható közrehatására figyelemmel - 1.500.000 forint kártérítés szükséges és indokolt.

Az elsőfokú bíróság szintén helyesen tárta fel a II. rendű felperes nem vagyoni kárait is. Ezek közül az ítéltábla a 67 % százalék mértékű munkaképesség-csökkenést okozó maradandó gerincsérülést emeli ki. A baleset és a sérülés közötti okozati összefüggést az orvosi szakvélemény kategorikusan megállapította. Ez a sérülés jelentős mértékben megnehezíti a II. rendű felperes mindennapi életvitelét, korlátozza mozgását, munkavállalási lehetőségeit, szabadidős tevékenységét. A sérülésből eredő hátrányokat súlyosbítja, hogy a II. rendű felperes a balesetet fiatalon szenvedte el, annak hátrányos következményeit élete hátralévő részében várhatóan hosszú ideig kell viselnie. Az orvosi szakvélemény szerint a gerincsérülés megnehezítheti a II. rendű felperes várandóssága esetén a gyermek kihordását. A gyermek kihordásának lehetséges nehézsége, az ebből a lehetőségből származó bizonytalanság kihatással lehet a felperesek gyermekvállalására is. Ez a bizonytalanság ugyancsak nem vagyoni kárként értékelhető személyi hátrány.

Az ítéltábla a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés összegét is eltúlzottnak ítélte meg. Az ítéltábla jogi álláspontja szerint a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelő okszerű mérlegeléssel 5.000.000 forintban határozható

meg az a kártérítés, ami arányban áll a II. rendű felperest ért nem vagyoni károkkal. Ebből az alperes teljesített 300.000 forintot, így további 4.700.000 forint megfizetésére köteles.

Gyógykezelés költsége:

A II. rendű felperes orvosi kezelésének az indokoltságát az orvosi szakvélemény alátámasztotta, a költségek összegét a II. rendű felperes számlákkal igazolta. Emiatt az ítéltábla nem látott lehetőséget sem a költségek megtérítése iránti kereset elutasítására, sem az elsőfokú bíróság által megítélt összeg csökkentésére. Az orvosi kezelés 72.560 forint költségéből az alperes 53.594 forintot teljesített, így további 16.786 forint megfizetésére köteles.

Ápolás-gondozás költsége:

A perben beszerezett orvosszakértői vélemény - a fellebbezésben foglaltaktól eltérően - nem azt állapította meg, hogy a II. rendű felperes ápolása és gondozása a baleset után egyáltalán nem volt indokolt, csupán azt, hogy nem volt szükséges a teljes körű ápolása és gondozása. Ebből a szakértői megállapításból az elsőfokú bíróság okszerűen vonta le az a következtetés, hogy a II. rendű felperes részleges ápolása és gondozása szükséges és indokolt volt. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a II. rendű felperes részleges ápolása és gondozása egy évig volt szükséges.

A kihallgatott tanúk vallomás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg tényként azt, hogy a I. rendű felperes részleges ápolását és gondozását a vele közeli hozzátartozói kapcsolatban álló I. rendű felperes látta el.

A baleseti sérülésből eredő károk kiküszöbölése elsősorban a kárért felelős személy kötelezettsége. A kárért felelős személy kártérítési kötelezettségét nem enyhítheti a balesetben sérült személy közeli hozzátartozójának a rovására az, ha a hozzátartozó a saját szabadideje terhére ellenszolgáltatás igénye nélkül ápolja és gondozza a sérültet. Emiatt az alperes köteles megtéríteni annak a részleges ápolásnak és gondozásnak az ellenértékét, amit az I. rendű felperes nyújtott a II. rendű felperesnek.

A költség összegét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelésével állapította meg havonta 22.500, összesen 270.000 forintban. Mindezek miatt az alperes marasztalásának a mérséklését az ítéltábla ebben a körben sem találta indokoltnak.

Háztartási kisegítő költsége:

Az orvosi szakvélemény és a tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság szintén helyesen állapította meg azt, hogy a II. rendű felperes a balesetre visszavezethető

egészségromlása miatt nem képes elvégezni a közepesen nehéz és nehéz háztartási munkákat.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint a Pp. 163. § (3) bekezdésének alkalmazásával köztudomású tényként valónak fogadható el, hogy az élettársi kapcsolatban élő párok hölgy tagja végez legalább közepesen nehéz háztartási munkát. Ennek alapján tényként fogadható el az is, hogy a II. rendű felperes a balesetet megelőzően elvégzett ilyen háztartási munkákat.

A tanúvallomások alátámasztották a felpereseknek azt az állítását, hogy a baleset óta a II. rendű felperes kiesett háztartási munkáját az I. rendű felperes látja el.

A követelés jogalapja tekintetében az ítéltábla csupán utal az ápolás és gondozás költségével kapcsolatban már részletesen kifejtett jogi álláspontjára.

A költség összegét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelésével állapította meg havonta 27.000, összesen 2.106.000 forintban. Mivel a költség rendszeres felmerülésével a jövőben is számolni kell, az elsőfokú bíróság indokoltan állapított meg járadékot. Mindezek miatt az alperes kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelmét az ítéltábla nem találta megalapozottnak.

Élelem feljavítás költsége:

Az orvosszakértői vélemény alátámasztotta azt, hogy a II. rendű felperes baleset miatt kialakult egészségi állapota orvosilag indokolja a II. rendű felperes ételmezésének a feljavítását.

Az ezzel felmerülő költség összegét az elsőfokú bíróság ugyancsak a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelésével állapította meg havonta 7.200, összesen 561.600 forintban, és helyesen döntött a folyamatos járadék megállapításáról is.

Gyógyszerszolgáltatás költsége:

A II. rendű felperes az orvosi szakvéleménnyel bizonyította, hogy a balesetből eredő egészségromlása miatt rendszeresen gyógyszerek szedésére kényszerül. A szakvélemény megjelölte a II. rendű felperes által indokoltan alkalmazott gyógyszereket is.

A gyógyszerköltség összegét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelésével állapította meg havonta 4.500, összesen 351.00 forintban. Ugyancsak helyesen állapított meg az elsőfokú bíróság ezen a jogcímen járadékot a jövőre nézve.

Kulturális és közlekedési többletköltség:

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

Az alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy a II. rendű felperesnek a baleset előtt is merült fel költsége kulturális tevékenységgel és a közlekedéssel kapcsolatban.

A perben a II. rendű felperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján annak a bizonyítására volt köteles, hogy a kulturális tevékenységre és a közlekedésre fordított kiadásai a baleset után, a balesetre visszavezethető okból megnövekedtek. Ennek a bizonyítási kötelezettségének a II. rendű felperes nem tudott eleget tenni.

A Pp. 3. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli.

Ennek a rendelkezésnek az alapján a kulturális és közlekedési többletköltség felmerülésének a bizonyítatlanságát a II. rendű felperes terhére kellett értékelni. Ezért az ezeknek a költségeknek a megtérítésére irányuló kereseti kérelem megalapozatlan. Emiatt az ítéltábla az alperes marasztalását e költségek elsőfokú bíróság által megállapított összegével leszállította.

Az ítélet kijavítása iránti kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés:

Az elsőfokú bíróság 69-I. sorszámú végzésének az alperes ítélet kiegészítése és kijavítása iránti kérelmét elutasító rendelkezése ellen, az ítélet indokolásának kijavítása érdekében a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. A fellebbezésben kifejtett jogi álláspontjuk szerint az ítélet indokolásának az a hiányossága, hogy nem tartalmazza az alperes által megtérítendő orvosi kezeléssel és ápolással, gondozással felmerült költségek összegét, az ítélet kijavításával orvosolható.

A Pp. 224. § (1) bekezdése értelmében a határozat kijavításának névcsere, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba vagy más hasonló elírás esetén van helye.

Az ítéltábla álláspontja szerint az ítélet indokolásának tartalmi hiányossága esetén fogalmilag kizárt a hiány kijavítással történő kiküszöbölése. Ugyanis éppen a megjelölni elmulasztott tény vagy adat hiánya miatt nincs az ítélet indokolásában rögzített olyan tény, adat vagy elírás, ami kijavítható lenne.

A Pp. 221. § (1) bekezdése kimondja, hogy az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra,

amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Ha az ítélet indokolása az érdemi döntésre kiható lényeges körülmény tekintetében nem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt feltételeknek, az általában lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ami a Pp. 225. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését vonja maga után.

A perbeli esetben azonban - ahogy arra a felperesek a végzés elleni fellebbezésükben helyesen mutattak rá - az ítélet rendelkező részének és indokolásának az egybevetéséből kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság mekkora összeg megfizetésére kötelezte az alperest orvosi kezelések költsége, illetve ápolás és gondozás költsége jogcímén. Ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságát olyan módon orvosolta, hogy ítéletének indokolásában feltüntette az elsőfokú ítélet indokolásából kimaradt összegeket.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes marasztalását a rendelkező rész szerint leszállította. Az alperest terhelő perköltség, kereseti illeték és állam által előlegezett költség összegét a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a peres felek pernyertességének-pervesztességének arányához igazodóan mérsékelte.

A Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest másodfokú részperköltség megfizetésére, míg a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2012. február 17.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró